

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділі і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхштрассе 84. Тел. 238-89	„Krakauer Nachrichten“ — Tageszeitung.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно 6 зол. Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81	Administration; Reichsstrasse 34. Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.	

Німецькі війська дійшли на Кримі до Чорного моря

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 5. 11. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

На Кримі далі переслідування ворога в південному як і східному напрямку. Не вважаючи на важкі теренові труднощі німецькі війська пробились в одному місці через гори Яйла й досягнули побережжя Чорного моря. Повітряна фльота бомбардувала кримські пристані: Севастопіль, Ялта і Керч, затоплюючи на цих водах два транспортів загальної містоти 10.000 тон та один стежний корабель. Дальших 5 торговельних кораблів і один малий совітський кружляк поважно ушкоджено поцілами бомб.

Під Петербургом нова спроба ворога, перейти Неву, поведена після сильної гарматної підготовки, заломилася під німецькою обороною серед важких втрат для противника. Яка половина зі 100 човнів потонула, решта завершила до втечі. Нові спроби ворожого вилому на інших фронтах оточення, поведени повзаями, здебільша розбито, заки вони почались.

Сильні загони боєвих літаків перевели днем важкі налети на визначне промислове

місто Горкій, відоме з продукції авт і літаків. Цільні бомби важкого калібру заподіяли великі шкоди в автомобільній фабриці „Молотов“ у доках над Волгою та на залізничному дворці цього міста. Вибухло багато великих пожеж.

При повітряних атаках на Петербург удалося запалити важні військові об'єкти. Бомбардовано також останньої ночі Москву.

На морі, в околиці островів Фароер затопили боєві літаки вантажний корабель, містоти 5000 тон та поцілили один дальший великий торговельний корабель. Стежні морські одиниці успішно відперли в каналі Ляманш поновлювані атаки британських гончих човнів. В артилерійському двобою затоплено один ворожий гончий човен, два дальші ушкоджено кількома поцілами.

У Сузькому проливі ушкоджено 3. 11. один британський торпедовий човен бомбовим поцілом німецького літака.

Останньої ночі налетіли на західну і північно-західну Німеччину англійські бомбовики, але без ніяких успіхів.

Оборонні позиції під Тобруком під обстрілом

РИМ, 5. 11. — Головне Командування Італійських Збройних Сил подає:

Продовж учорашнього дня ворожі літаки знову вели короткі налети на деякі полоси південної Сицилії. Зранено при тому 3 особи. Протилетунська оборона зістрілила над морем один ворожий літак. Дальший літак був острілюваний нашим боєвим літаком недалеко побережжя і треба вважати його за втрачений.

У північній Африці підчас ворожого налету на околицю Бенгазі впали горючі

2 ворожі бомбовики, зістрілені нашими довецькими літаками. Наша артилерія острілювала оборонні позиції Тобруку, які бомбардували також і німецькі боєві літаки.

У східній Африці перед позиціями Кюлькаберу наші батареї поцілили кілька ворожих навантажених військом грузовиків та знищили їх. Ворожі частини потерпіли втрати. На інших відтинках фронту наші відділи заатакували та розпорозили ворожі частини.

Німецький міністер фінансів у Софії

СОФІЯ. — Міністер фінансів Німеччини, граф Шверін фон Кросік, що прибув у понеділок до Софії з офіційними відвідинами, відвідав болгарського президента міністрів Попова, міністра закордонних справ Філова та міністра фінансів Боліова. Згадані міністри ревізитували німець-

кого міністра. Граф Шверін фон Кросік буде мати виклад у болгарській академії наук про питання воєнного фінансування. Болгарська королівська пара прийме міністра Німеччини в королівському замку.

Фіни зайняли Патене

БЕРЛІН. — Підчас боєвих дій на півночі східного фронту фінські війська продовжували свій наступ в околицях пралісу і озер на північ і північний-захід від Петроское, далі на північ. У смілому випаді зайняли вони в останніх днях місцевість Патене на західному березі озера Єрві, яких 150 км. на північ від Петроское.

Наступ перевели фіни так несподівано, що місцевість попала в руки фінських військ розмірно ненарушена. Уступаючи більшовики могли знищити тільки кілька прилюдних будівель.

Зайнята місцевість має як важна комунікаційна вузлова точка особливе стратегічне значіння.

Большевицькі агенти під судом

КИЇВАРШТ. — Воєнний суд у Кишиневі осудив 14 большевицьких агентів на смерть і 2 дальших на 15 та 10 літ приму-

сових робіт. Підсудні вели свою злочинну роботу у Бесарабії.

Для остаточного визволення

Теза, що мир творить, війна руйнує — не завжди буває правдива і в тому найкраще переконалися, хоча би українці, бо за цих двадцятькілька літ большевицької неволі Україна втратила вдсятеро більше населення, ніж підчас цілої світової війни та визвольних змагань. Коли б Німеччина не розторочила була своєчасно скупчень большевицьких орд на межах Європи, цілий наш суходіл міг би швидко переконатися, що значить „мир“...

Війна може так творити, як мир руйнувати. Прим. творчі чинники виявила Німеччина вже в часі першої світової війни. Коли британська бльокада відтяла осередні держави від їх заокеанських джерел постачання сировини, заступили їх німецькі хеміки синтетичними речовинами, що виявилися, як напр. салітра вироблювана з повітря та синтетичний каучук, дешевшими і кращими ніж природні. З того часу зробив і розвиток автаркічної системи господарського життя Німеччини велетенські кроки вперед. Наслідком збільшення площі засіву збіжжя майже унезалежило німецьке селянство навіть виживлення нації від заморського довозу. Могутній зріст німецького промислу, що забезпечував збільшеним вивозом постачання з інших країв всього, що Німеччина потребувала, дозволив на небувалій в новітній історії господарських відносин, наскрізь революційний крок скасування золотого забезпечення платничих засобів держави. На шляху цього розвитку вірно додержуває крок Німеччині лише фашистська Італія.

Те, що було доконане державами осі, було можливе тільки наслідком їхнього однопартійного складу; авторитарний рух був і залишається наскрізь національним. Держави осі перемагали не лише в господарських, а й в політичних відносинах в Європі, і коли б „демократичні“ держави не зважились перейти від системи господарського і політичного оточення Німеччини до збройного нападу, досягнуло б в Європі повільнішим, але мирним шляхом все те, що має наступити наслідком сучасної війни.

Війну веде кожний з таборів тими ж засобами, якими працював у часі мира, отже москалі ведуть її найгіршими засобами большевизму, англо-саські плітократи витратою накопичених ними скарбів, держави осі та їх союзники безупинним розвитком усіх інтелектуальних і матеріальних сил націй. В тому і полягає творчий характер війни. Цей характер переноситься автоматично на всі країни Східної Європи, визволені з ярма. Навіть більше того, його переноситься в деякій мірі на саму Московщину, яку „визволюється“ від панування над чужими націями. Явище гідне найбільшої уваги, визволення України з московського ярма; примушує москалів взятися за розроблення природних скарбів Уралу, Сибіру та північно-східних частин європейської Московщини. Вони мусять тепер тікати до тих „багатоземельних“ колхозів Сибіру, до яких вони гнали колись українців та заманювали їх подвоєнням чи

По Україні

(Закінчення)

П.

24 вересня в 8 год. 5 хвилин вїхали ми до найдорожчого всім українцям на світі золотоговерхого Києва. Всі мовчимо і розглядаємося. По вулицях стоять трамваї, тролейбуси. Все це большевики перед своїм відходом зруйнували. Переїжджаємо повз Софіївський собор, повз університет Володимир Великого. Нарешті перед нами Хрещатик. Славний, оспівуваний Хрещатик! Тоді, як ми вїхали, був він ще цілий. Але за кілька годин почали вибухати большевицькі міни... Хрещатик горів понад тиждень. На тому місці залишилися самі руїни. Від колишньої Думи в напрямку до колишнього Критого ринку — все згоріло... Зовсім згоріли вулиці: Миколаївська, Мерінгівська, Ольгинська та частина вулиць Інститутської, Лютеранської, Прорізної, Пушкінської, Фундукліївської та Думської площі. Згорів новий великий будинок головного залізничного двірця. Згоріло до 3 кілометрів вулиць, понад 200 будинків, згоріло 5 кін, радіотеатр, консерваторія та музична школа з коштовними інструментами, 200 фортепіянів, 5 найкращих київських готелів, понад 100 найкращих крамниць. Втрати сягають до 700 мільйонів карбованців. Погорільців, що сяк-так зберегли своє життя, було понад 15 тисяч. Тільки з одного одинадцятиповерхового будинку мусіло втекти до 1200 людей! Тисячі тих погорільців у голоді й холоді опісля перебували днями і ночами на вулицях Києва, головню на Бульварі Шевченка.

Жиди, що спричинили цю жахливу пожежу, зазнали заслуженої кари. Їх всіх виселили. Сьогодні немає в Києві з них ні одного. А було їх тут за большевиків понад 350 тисяч.

Проте, всі старовинні пам'ятки нашої величї слави залишилися ненарушені. І Київ стоїть прегарний, чудовий. Прегарний він не тільки для нас, українців, але і для кожного чужинця, що колинебудь його бачив. Ціле місто немов у садах. Безліч прегарних парків. В цілому Києві нема може ні одної вулиці, де не було б по обох сторонах дерев. Краса. Кияни своє місто люблять понад усе. Хто хоч колинебудь жив у Києві, ніколи не змінив би його на ніяке місто в світі.

Тепер ще декілька загальних інформацій. Треба признати, що большевики побудували в Києві кілька будинків, що в кожному разі дорівнюють найкращим модерним будинкам в якомуньбудь європейському місті. Але поруч з тими європейськими, елегантно, просто вибагливо уладженими будівлями, страшенна, нечувана біднота. Щоб у Києві сяк-так одному прожити, треба було місячно тільки на харч, помешкання, світло тощо найменше 550—600 карбованців. А були тут десятки тисяч робіт-

лише сумлінно свою працю за належну платню, але треба, щоб кожний давав якнайкращі результати тієї праці, памятаючи, що він робить це не лише для себе і своєї родини, а й для справи.

Що такий могутний рух загально-національної праці не може обійтись без провідних верств, це зрозуміле. Вони мусять подбати про це і докласти також своїх зусиль, коли Україна має справді бути частиною того величезного фронту європейських націй, що провадять боротьбу проти Большевії та її союзників. Мобілізація матеріальних сил і засобів України без мобілізації її живих національних сил не можлива.

В боротьбі проти Московщини зазнала Україна безмежних кривавих втрат, даром їй ніщо не приходить. Вона готова й до дальших жертв ради остаточного визволення.

і потроєнням площі приватних садибних господарств, а самі сунули на південь грабувати і визискувати не свої землі.

Приклад національно-соціалістичної Німеччини доводить найкраще, до яких висот можна піднести розвиток виробних сил нації. Німеччина не лише виробляє сама все те, чого вимагає безприкладна своїми розмірами війна, а й витворює доволі вартостей, щоб фінансувати без зовнішніх позичок цю війну, втримувати в нормальнім стані своє власне національне господарство та придбати резерви, як основу валют і товарового руху цілої Європи.

Сучасна війна засадничо різниться від попередньої саме тим, що вона була від самого свого початку творчою і робиться нею тимбільше, чим більше вона наближається до кінця. І навідворот, вона тимбільше до нього наближається, чим міцнішими робляться її творчі чинники. Кінець першої світової війни змінив не лише політичну мапу Європи, а й міждержавні та суспільно-політичні відносини в ній. Творчі поверсайської Європи були спражними дипломатами старої школи, бо одно думали, друге говорили, щось інше робили, а з того вийшло зовсім не те, що наперед собі уявляли.

Цілком інший характер має сучасна війна. Відповідальні керманічі держав осазначили цілком ясно головні засади їхньої політики та їхні вимоги. Життєва нечужність цих жадань була остільки непереможною, що вони здійснювались автоматично самим ходом життя, і західнім великодержавам не залишалося ніщо інше, як перейти після поразки політики оточення до війни.

Те, що відбувається тепер в межах колишнього ССРСР, також не повинно ані трохи дивувати англо-саські держави, бо поневолені Московщиною нації існували вже як незалежні по розвалі царської Росії наприкінці світової війни. Формальної незалежності їх не була в стані стерти навіть большевицька Московщина, визнавши її у совітській „конституції“. І саме тут осягнула свого найбільшого розвитку творча програма сучасної війни, що забезпечує перемоги державам осі. Основою тієї перемоги має бути, коли не самовистарчальність нашого суходолу, зрештою не обов'язково потрібна в часі миру, то в кожному разі можливість не лише існування, але розвитку в усіх ділянках суспільного життя.

Ця, передусім господарська, незалежність Європи робить цілком марними погрози англо-саських держав продовжувати війну. Але її сучасне господарське становище свідчить також і про те, що включення поневолених націй ССРСР, а перед усім України та Кавказу до господарської незалежності.

Наявність цього факту накладає величезну відповідальність на українські провідні верстви в часі війни проти Московщини та її англо-саських союзників. Господарська мобілізація України є передусім мобілізацією українського хліборобства, значить українського селянства, а передумовою її є винищення всіх попередніх московсько-большевицьких впливів, на поталу яких було віддане українське селянство. Треба винищити в нім навіть рештки того, що було донедавна найкращою обороною зброєю українського селянства в боротьбі проти московського визиску, — його пасивний спротив. Щоб цей спротив перемогти, намагався московський уряд розвинути в українським селянстві і робітництві крайній матеріалізм, змагання лише до того, щоб заробити найбільше та забезпечитися перед голодом, намагався звести людину до ступня худобини, вбити в ній не тільки чуття національної солідарності, а й кожний суспільний інстинкт взагалі.

Оскільки рештки тієї большевицької отрути в українським організмі залишились би, були б вони величезною перешкодою до мобілізації всіх сил українського селянства і українського громадянства взагалі, бо не досить того, щоб кожний виконував

ніків, що заробляли на місяць від 250 до 450 карб. і мали на утриманні великі родини. Можна собі уявити, яке це було життя. Злидні, нужда й праця по 16—18 годин денно.

Всюди панувало страшне хабарництво, злодійство. Всю торгівлю тримали жиди. Жид, що продавав пиво, діставав місячно, скажімо, 250 карб. платні, але заробляв він на місяць 2—3 тисячі карбованців. Як? Проста річ. На все тут були черги. Стояли черги і за пивом. Люди посишали, а жидок-купець кожному недоливав і на кожному заробляв кілька копійок. Але щоб дістати право на продаж пива або содової води, за якою також стояли черги, треба було підлатити кількох начальників. Чим більший начальник, тим більше треба йому заплатити.

Або ще інша річ, що ілюструє совітське так зване „щасливе“ життя. У Києві виходило дуже багато різних українських і російських часописів. Большевики хваїлися, що в них мільйонові накладки часописів. І насправді. За часописами все стояли черги і всі за ними побивалися. Газети були дуже дешеві. Приміром, центральний орган компартії на Україні „Комуніст“ (2 мільйонні накладу!) коштував тільки 10 копійок. Чому ж люди так розхололювали часописи? Проста річ: щоденник, коштував сьогодні 10 копійок, а завтра на ринку, не як газета, а як звичайний обгортний папір, коштував вже 20 копійок... Ось чому совітські газети мали мільйонові тиражі і мільйони „читачів“, які цих газет ніколи й не читали бо й не було в них що читати — від них віяло лише безнадійно нудною агіткою та забріханістю. І так було скрізь. Забріханість, шахрайство і хабарництво, неправда і неволя. А забріханість доходила вже до справжнього мистецтва. Большевики, кричали, що в них немає ні багатих, ні бідних. Але ось один приклад з тієї рівності в пролетарським „раю“: Наркомом внутрішніх справ в Україні був у 1934 р. Балицький. Совети вибудували йому 25 кілометрів від Києва, біля села Межигіря, резиденцію, що коштувала державу цілих 2 мільйони 500 тис. карб. Резиденцію і дорогу до неї охороняло день і ніч понад 200 міліціантів. Цього совітського божка потім розстріляли. Большевицькі комісари, генерали тощо жили розкішніше, ніж колишні царські вельможі, князі та найбільші багатії мільйонери!

Тепер дещо про тутешню інтелігенцію: Вістки, що мовляв немає там інтелігенції та що не буде кому налагодити свою адміністрацію — не правдиві. З цілком практичного досвіду ми можемо твердити, що справа представляється багато краще. Тут був такий величезний бюрократичний апарат, як ніде в світі. І коли тепер большевицька верхівка-бюрократія, жиди — втекла, то всюди залишилося ще стільки українців, що вже якстїй вони можуть зайняти майже всі деконче потрібні вищі і нижчі становища в державній адміністрації, в різних підприємствах, кооперації, торгівлі, на залізницях, пошти і т. ін. Складніша справа з поліцією та загалом підбором людей для того ряду відповідальних становищ, бо тут треба не лише селекції, але й певного перевиховання в іншому дусі.

Знаємо всі, що колись на Закарпаттю чи Західній Україні треба було зі свічкою шукати доброї машиністки, стенописки чи доброго вишколеного шофера. Тут таких і інших фахівців — скільки захочете. Тут треба лише досвідчених, фахових інструкторів молоді, військовиків, висококваліфікованих, в європейському розумінню журналістів, публіцистів, професорів, учених, кооператорів, промисловців, купців — але людей дійсно з ініціативою, самостійних, що не злякаються сьогоднішніх покищо ще дуже важких життєвих умовин.

Україна починає жити, творити, будувати, зачинає рости. За кілька місяців все життя у всіх його формах розгорнеться з такою силою, що тільки вмiла сильна, енергійна та досвідчена рука зуміє це все доцільно регулювати та спрямовувати в

одно русло. Україна за кілька років буде знов такою, якою колись вона вже була. Ніхто, нічим і ніякою силою цього не спинить.

Юрій Таркович.

На звільненій Катеринославщині

(Від нашого кореспондента).

Кінець жовтня 1941.

Про Катеринослав та його ближчі околиці вже були згадки на тому місці. Тепер маємо змогу подати додатково ще кілька нових вісток про цю частину України.

Під сильним натиском німецького війська большевики не мали часу поробити в м. Катеринославі більших шкід і саме через те місто залишилося майже непошкоджене. Але опинившись на лівому березі Дніпра, вони на протязі трьох тижнів безперестанку обстрілювали з важких гармат це гарне місто та його околиці. Внаслідок того велике передмістя Амур на лівому березі та інші промислові околиці міста майже цілком зруйновані і спалені. Зате самий центр міста, зокрема його головна вулиця, раніше Катеринський, за большевиків Марксов проспект, з його величавими будовами, якимсь чудом залишився цілий. Міський Театр-Павільон в гарному парку, як і велика ясно-зелена будова українського драматичного театру та відомий музей Поля також стоять ненарушені. Але другий катеринославський український театр-опера — наполовину зруйнований. В його причілок попало стрільно.

В Катеринославі залишилися деякі українські артисти й оперні співаки, які тепер пробують об'єднатися і скласти якусь трупу. Взагалі ж, що торкається українських театрів за часів большевицької влади, зокрема українських опер у Києві, Житомирі, Катеринославі, Винниці, Юзівці тощо, то треба сказати, що вони були наскрізь зукраїнізовані й обсажені добримистецькими силами і визначними співаками.

Життя в Катеринославі поволі починає налашдуватися. Повстали українські міські і сільські уряди, українська поліція. На селах, хто як міг вже вимологив зерно і тепер іде жвава праця в полі при засіві ози-

мини. Але через те, що комунікаційний рух ще як слід не унормований, розподілів, навіть у селах, дуже нерівномірний. Під тим оглядом на Катеринославщині, як і в інших районах України, що вже звільнені від большевиків, часто видно великі контрасти. Наприклад у тих околицях, де большевики відступаючи, спалили або в інший спосіб знищили врожай та забрали з собою худобу, там населення тепер дуже не доідає. Його денною поживою є тільки одна страва — гарбузяна каша. Зате там, де большевики не мали часу або можливості виконати злочинного і нелюдського наказу Сталіна, і збіжжя та інші засоби поживи залишилися у селян, люди їдять так, як довго вже перед тим їм за большевиків і не снилося їсти, бо покищо вони мають всього доволі хліба, молока, масла, яєць, курей, гусей, качок... Самі добре їдять та ще й другим дають. А як трапиться свій чоловік та ще й ззакордону, то не знають, чим його й вгостити.

Населення Катеринославщини дуже настроєне до большевиків, особливо в тих околицях, де вони спалили врожай або поруйнували фабрики та цукроварні. На німців люди дивяться, як на своїх визвольників і ждуть покращання свого соціального і національного життя.

Коли ж зразу дехто з місцевих українців під впливом большевицької брехливої пропаганди ставився до німців з деякою резервою, то тепер це можна пояснити тільки одним: страхом перед поворотом большевиків та перед їхнім терором. Але сьогодні, коли вже майже вся Україна звільнена від комуністів, а їхнє гніздо — червона Москва стоїть на передодні свого упадку, вже ніхто більше не має найменшого сумніву, що большевикам та їх терорів в Україні прийшов остаточний кінець. дк.

Хто вони?

Хто є ті полонені, що проходять тепер, довгими валками по наших шляхах? Не кожний відчуває, що ті постаті вдягнені в большевицькі однострої з виснаженими обличчями — це українці, це мільйони нашої молоді, насильно загнані до большевицького війська і кинуті на фронт до боротьби з німецькою армією. Не кожний зясовує собі на вид тих, до всього здавалось би збайдужілих людей, що вони — це наш національний актив, суспільна основа існування, майбутнє нашого народу. Чим ми його зустрічаємо, що даємо у велику дорогу цим рідким, дорогим гостям, нашим братам по крові?

Вони не хочуть багато. Коли зустрінете їхні погляди, здається, немов вони нічого не бажають, нікого близького не мають на землі. Матерей, ні батьків, сестер, ні братів, дітей ні дружин. Большевицизм вибив на їхніх лицях печать трагізму. Але спиніться біля них. Намагайтеся увійти в їхнє становище! Не зрозуміти, а — відчутти! Вони не просять. Вони не жebraють. Вони радніше вмерли б. Почуття особистої гідності не вбив у них навіть комунізм. За ввічливість, за гостинне прийняття, за уважливість до їхнього становища — не дякують словами. По їхніх обличчях котяться слюзи. Чи це не більше за всі подяки? Чи це не зворушує ваші душі? Нехай маса в чужих одностроях перемиється для вас у людей, що думають і відчувають так, як і ви.

Нам мріялось колись про те, як упадуть кордони, як із большевицької тюрми народів вийде наш нарід, а над руїнами й егарищами зустрінуться наші руки. І мрія стала дійсністю. Упала тюрма народів і йдуть сірі валки людей, ідуть жертви большевицизму, проходять нашою землею рідкі гості...

Щасливі ті, кому доля дала змогу стиснути руку братові з України!

Ірина Винницька.

Жертви на Фонд Українського Студента слати до Українбанку в Кракові, конто 2.331. із зазначенням „Студ.-Фонд“.

ЮРІЙ КОСАЧ.

Рубікон Хмельницького

Пили за короля Володислава IV, за Христину, володарку Швеції, за курфюрстів Бранденбургу й Палатинату, пили за хоробре військо запорізьке у службі Річипосполитої, пили за Геданум — славетний город, за князя Балтику.

Здіймав свій кубок і Ахіллес, що сидів поруч двох козацьких рйтмайстрів Барабаша й Вишняка-Якубовича, старовинних козаків, що з ними він, самий колись козацький рйтмайстер, ходив під Сагайдачним на Москву. Не змінилися вони, побратими зброї за ці кільканадцять літ, що їх не бачив, покинувши степи, щоб зайнятися наукою та політикою. Сивиною тільки посріблилися вилиці й шрамів не було як злічити на голові. Пили й згадували всуміш давніх друзів із походу, що впали од стрілецької кулі або потім наклали головою в широкіх степах. Та заступили їх нові, молодші і на них був цікавий Ахіллес. Розпитував про них і Генцель Мокрський і запам'ятував їхні імена, пильно вивчав їхні обличчя, що виходили із синьої, чадної п'янки при сьйві ковшів із запаленим лоєм. Один біля другого, важко і гордо сиділи козацькі рйтмайстри й поручники. Максим Несторенко, дужий мов ведмідь, чорнявий велет, що козя міг підняти, добрий козак, хоробрий Прокіп Шумейко — його побратим, з відсіченим польською шаблею вуком, мучений ляхами у варшавській тюрмі по солоничькому погромі й випущений на волю, бо потрібен був Конечьпольському

10) до втихомиріння буджацьких улусів. Ганджа — статний поручник, перший гармаш у цілому війську запорізькому, що артилерійського мистецтва вчився у Франції, капітанів мильний друг. Поручники Семен Забузький, Филон Джулай, Ремігійн Сирин, Северин Мокієвський — все гербові шляхтичі, чепурні й гожі мов павичі, начальники козацької драгунії, що мірялась недавно на Білорусі з московською легкою кіннотою. Всі три — мов рідні брати, всі три чесні козаки. Рйтмайстер Петро Гловацький із Волині, каправий, з рудаим чубом і лицем мов у баби — проте завзятий лицар, що під Дінкірхеном шанці завалив еспанським трупом і перший з бастіону прапор ворожий здер. І цього милував капітан Хмельницький, як казали, як милував і галицьких юнаків Креховецького, Татомира, Гординського, Березовського, Височанського, що втікли до нього, пограбовані Потоцьким, і не видав їх ляхам комісарам. І було їх багацько інших знатних рицарів, з крові й кости, душею великих, рукою твердих, для жіноцтва й дітвори милосердних, для ворога нещадних. Виступали їхні постаті, із хмільного чаду, заковані в панцирі, дужі та дебелі. Гречно сиділи, учтуючи за столами, бо не один з них ще не на таких бенкетах бував, крутили чорного вуса, реготались показуючи снігові зуби, може б котрому й була охота заспівати, та не дозволяв ще на це капітан. Уконтентовувались розмовою, та тісно було їм тут, не свійсько між яригами, чорними райцями, душно у тісно зацібнених жупанах — звикли до степової широчини, до моря безкраїх овидів.

— Мості ротмістре, нахилився Генцель до Барабаша, хто буде цей поручник у білому жупані, що поруч венецького резидента сидить і здається говорить по італійськи з ним?... Це обличчя мені звідкись знайоме...

Був це молодий чоловік, до тридцяти років, прегладкий на обличчі, мов панянка, з чубом, що мов вороняче крило спадав на ясне, високе чоло, в атласному жупані, із самоцвітними застіжками, з дорогої різьби пістолями за поясом, небуденний, делікатний в поведінці чоловік. Він вияснив щось венеційцеві й цей кивав зминою головою й посміхався.

— Це шляхетно уроджений Станислав син теребовельського підстаростича — сказав Барабаш, молоде воно, а непокірне. Його банітом проголосили за неслухняність і повертатись до дому не може. Капітан найшов його в Парижі і з того часу з ним не розлучається. Хлопця хитре й метке, в кожному ремесстві не дурне. Його козаки звать у нас Морозенком...

— Знаю його — скрикнув чернець, — ще хлопцям знав я його — він у Варшаві пажем був у покійній королеви Цецилії Ренати. Потім учився в Кракові й Падві, а баніція його, здається, з легкої руки Осолінського...

— І другого такого жовтодзьоба капітан із Франції привіз, завважив Барабаш, видно не дуже милуючи капітанових адютантів; спудей Іван Усевич, цей що в жовтому жупані, біля шкота Леслеуса. Щеня воно, а вже його поручником наставлено...

(Далі буде).

3 голосів преси

„Вмирайте за нас!“

(АНГЛІЙЦІ ПРО ДОЛЮ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ФЛЬОТИ НА ЧОРНОМУ МОРІ).

Нестримний німецький похід на Кримі майже тотожний зі загибллю большевицької фльоти на Чорному морі, що головну свою морську базу мала в Севастополі. Тепер, коли ця воєнна пристань вже незабаром опиниться в німецьких руках, у Лондоні і в Самарі слідне затривоження. Як звичайно, большевики намагаються закрити справжній стан дуже грізними і бундючними мінами, мовляв, вони ще „мають“ крім Севастополя Новоросійськ та Батум, що також „добре“ годяться для захисту й направи воєнних кораблів. Деяко іншої думки про те є німецькі воєнні морські спеціалісти. Один із них, Еріх Кльдшей, помістив у 307 ч. щоденника „Фелькішер Beobachter“ з 3. XI. ц. р. статтю п. з. „Лондон і чорноморська фльота“ (Черчіль домагається від совітських моряків „боротьби до остаточного кінця“). Зміст найсуттєвіших місць тієї статті такий:

„Згідно з повідомленнями зі Самари совітська воєнна фльота на Чорному морі складається з одного старшого боевого корабля (панцирника), двох модерних і одного старшого кружляка, з 21 новітніх і 6 старших нищильників, 50 підводних і 50 швидкобіжних човнів. Ця як-не-як значна кількість кораблів потребує для успішності своїх дій чималих уладжень на суші, що служать озброєнню, засобленню і направи uszkodжених кораблів. Вже в дотеперішніх боях німецька та румунська воєнна фльота та часті детунські налети заповдіяли совітській фльоті також і на Чорному морі дошкульні втрати. Тут треба зазначити, що крім багатьох втрат цілих кораблів, багато воєнних кораблів зазнало важких uszkodжень. Те саме в ще більшій мірі торкається совітських транспортних кораблів, що перевозять вояків та всякі матеріали і харчі. Ті кораблі потерпіли особливо великі втрати під Одесою і тепер знову на Криму від німецьких спадних літаків.

Життя в Москві

СТОКГОЛЬМ. — Закордонні вісті з останніх днів дають огляд положення в Москві. Совітське радіо з понеділка ранка займалось у своїй авдіції військовим положенням червоної армії на південному відтинку східного фронту та під Москвою і змалювало його у найчорніших барвах. Осьтак, спікер заявив, що Тула у найкритичнішій ситуації. Бій за Москву вступив у свою найповажнішу стадію. Німці — казало совітське звідомлення — не роблять навіть у ночі ніяких перерв у боєвих діях. Атаки безупинно продовжуються.

З Анкари додають до цього, що Центральний Комітет Комуністичної Партії наказав святкувати в цьому році роковини жовтневої революції 1917 р. лише в одному дні. Вже лиш із цього приводу населення Москви сильно занепокоєне, бо те саме свято тривало у минулих роках завсідни три дні серед великої паради.

„Афтонблядет“ оповідає, що настрої у Москві подібні до паніки. Мешканці Москви довідалися надто раптово і надто брутально про всю жорстоку правду положення, про яке довгий час нічого певного не знали. Евакуація міста совітським урядом та вищим урядництвом викликала у місті стан такого схвилювання, що кожної години може прийти до вибуху. Адміністративний апарат у своїх найважливіших ділянках перестав існувати. Виплата платень урядовцям, службовикам та робітникам стає щораз більш неправильна, а то й зовсім припинюється. Тому що поліція — заявляє цей часопис далі — не є достаточна численна і сильна, зберігання ладу перейняло на себе військо. Та воно не вагається виступати надто виразно проти виявів невдоволення і розлуки.

Коли тепер розглянути совітські пристані над Чорним морем під оглядом їх спроможностей для будови і направи кораблів, то виявляється, що большевицька чорноморська фльота опинилася у важкому положенні. Найбільші совітські корабельні майстерні над Чорним морем є в Миколаєві. Там є докові уладження ім. Марті та доки „Комунар“, що вже в серпні попали в німецькі руки разом із одним 35.000 тоновим панцирником, одним важким кружляком і кількома нищильниками і підводними човнами. Всі ті морські одиниці є там у будові. Великі корабельні заведення є також в Одесі. Там є дальша частина заведень Марті. Але від часу, як окружили Одесу, большевики вже також не могли її вживати для направи кораблів. Згодом большевики цілковито втратили Одесу. Також інші корабельні заведення в Маріуполі над Озівським морем пропали для большевиків.

Таким чином Севастопіль на Криму зі своїми адміральськими корабельними майстернями залишився єдиною пристанню над Чорним морем, яка має докові уладження та інші можливості для направи більших воєнних кораблів. Пристані у східній половині Чорного моря дуже добре надаються для обслуги транспорту нафти і залізної руди. Вони є навіть відпо-

відно глибокі, але не мають ніяких гідних згадки уладжень для будови кораблів. Тому Новоросійськ і Батум можуть бути тільки помічними морськими базами“.

З огляду на ті повідомлення, що надходять зі Самари, Лондон мусить признати, що коли совітська фльота на Чорному морі не матиме можливості користуватися Севастополем, її положення стане важке. Тому англійський щоденник „Дейлі Телеграф“ зазначає, що боротьба за Севастопіль дуже важка, бо це є єдина морська база для большевицької фльоти на Чорному морі. Знову кореспондент найстаршої англійської газети „Таймс“ пише з Царгороду, що ні Новоросійська, ні Батуму не слід уважати справжніми воєнними пристанями. Тому, коли німці займуть Севастопіль і підуть ще дальше, тоді большевицька чорноморська фльота опиниться перед такими трьома можливостями: 1) боротися до кінця і затопити ті кораблі, що ще залишаться, 2) дати себе інтернувати в турецьких пристанях або 3) втікати крізь Дарданелі на Егейське море. Очевидно, що „Таймс“ відкидає дві останні можливості з огляду на становище Туреччини і те, що Егейське море після походу на Грецію і зайняття Крети, дійсно опинилося в руках великодержав осі. Тому „Таймс“, згідно зі старим англійським звичаєм, накликає большевицьких моряків згинуту за Англію!

Зорганізовано і пляново

Німецька військова влада, даючи розпорядок звільнювати українців із таборів полонених, вирішила прихильно проблему існування одного українського покоління. Українці, що перебували в большевицькій армії, станувши зразу ж на ворожому до большевизму становищі, масово йшли в німецький полон і тому вони становлять сьогодні найбільший відсоток полонених узагалі.

В якому стані приходять вони сюди? Виснажені постійним недодаванням у колгоспах, фабриках і в совітському війську, обдерті, в легких, дреліхових убраннях (здебільша без сорочок), позбавлені найпримітивніших гігієнічних умовин, без їдунка, рушників, мила, часто хворі, ослаблені. Отже не дивно, що між ними така велика смертність, якої не може зменшити ні прихильне становище влади, ні самочинна допомога українського населення. Комунізм не цинив життя людини. Большевицям не спинився перед ніякими злочинами, і трупи полонених українців — це його жертви. Сльози рідні, яка жде своїх батьків, синів і братів упадуть на Сталіна та його жорстоких виконавців. До якої міри люди можуть бути збаламучені й зневірені постійним обрикуванням, — можуть послужити і факти. Коли полонених звільнюють із таборів, вони не вірять у те, що йдуть додів. Їхній байдужий вигляд не мінється навіть від слів провідника-українця. Щобільше, деякі з них намагаються подорожі втікати. Щойно, коли приведені на призначені місця, дістають назад особисті папери, починають вірити в своє звільнення німецькою владою.

Тому допомога людям, які так довго перебували в неприродних умовах совітського життя, повинна бути організована й плянова. Ми читали у „Краківських Вістях“ радісні дописи з

місць постою полонених і сміливо можемо назвати їх зразковими. Першим завданням допомоги було приготувати лікарню і нічліги, далі харчі та одіння, вкінці підводи або авта. Коли прийшов транспорт із полоненими, перш усього відділено хворих людей від здорових, а виснажених від хворих. Роздача харчів була плянова й правильна. Тепла, легкокавна юшка, чи зупа, або чай, щойно опісля поживніша їжа. Не можна давати виснаженим людям важкокавних речей (каб, яблука й ін.), що приносять у більшості випадків шкоду, не користь. Така поведінка, це легкодумність, гра зі сотками молодих існувань. Замість кидати по дорозі, що впаде під руку, краще зорганізувати плянову поміч. Дати гроші, чи харчі, щоб можна було зварити теплу страву й відповідно до стану здоровля подавати. Перша поміч вирішує про стан здоровля поворотців. Опісля полонені пішли на місця відпочинку. Важливою справою було дати їм змогу очиститися й помитися по труднощах дороги. Хворих віддано до заздалегідь приготованих лікарень під лікарську опіку, роздано ліки.

Щойно, коли люди відпочали й підкріпилися, пустили їх у дальшу дорогу, подбавши очевидно за те, щоб вони мали підводи чи авта. Не забути теж порозумітися з черговою станицею постою, що мала б перебрати транспорт під свою опіку.

Під теперішню зиму пору і при загальній відсутності в полонених теплого одягу, — краще іноді буває іти такому транспортові пішком. У таких випадках давали людям найконечніші в дорозі речі, особливо звертали увагу на те, чи мають здорові ноги й чи хоча як-так засоблені у взуття.

До Українських Допомогових Комітетів і Делегатур

Подаємо до відома, що дня 8 листопада 1941 р. зачнеться в Криниць табор поучників.

Українські Допомогові Комітети і Делегаттури подбають, щоб їх УДК були заступлені у таборі референтами, підреферентами та організаторами опіки над молоддю та родиною чи кандидатами на згадані становища! Зголошення на табор переслати негайно на адресу УЦК (Відділ Опіки над Молоддю і Родиною). Учасники табору являться в Криниць в дні 7, 11. та зголосяться у віллі „Меран“, вул. Костельна 510.

Кошти подорожі носять УДК і Делегаттури, кошти удержання в таборі УЦК. Ви-

ряд учасників полевий і спортовий (2 пари білля, коц, простирало, куртка, берет, черевички, їдунка, ложка, ніж, вилки, наплечник, спортова сорочина, штанці, особиста виказка, лікарське свідоцтво, дозвіл від Комітету на участь у таборі, нотатка, олівець.

Всі, які не зможуть на час зголосити своєї кандидатури на табор безпосередно до УЦК, зголосяться в Команді Табору в Криниць в означеному речинці з відповідною посвідкою від свого УДК, чи Делегаттури. Кожний учасник табору зложить при зголошенні у Команді табору спеціальну таксу в сумі 30 зол.

Відділ Опіки н. Мол. УЦК.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЛИСТОПАД.

- 6. Четвер — Арегі мч.
- 7. Пятниця — Маркіяна

— РЕДАКЦІЯ просить присилати матеріали про полонених українців червоної армії (описи зустрічей, розмови, помічення їхньої вдачі, думок, поглядів, наставлення до суспільних справ тощо).

— „ІЛЮСТРОВАНІ ВІСТІ“ ч. 11 за листопад уже появилися і приносять м. і.: Фрагмент повісти Я. Дмитровича про листопадові дні в українській гімназії за польської окупації, новелю Н. Савченко „Зрадник“ про боротьбу українських партизан із комоною, статтю Ів. Раковського про Парацельзія, багатий відділ хроніки й оглядів нових видань. З малюнків звертає увагу нова серія рисунків Л. Перфещького з цикло „Україна в огні“. На останній сторінці — ілюстрована сатирична пісня про Буденного.

— ДЛЯ РОДИН ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ Редакція „Нової Доби“, газети для полонених українців із червоної армії, відкриває в газеті рубрику „Розшукують“. Рідні тих українців, які були в червоній армії й які не мають від них вісток, можуть присилати відповідні оголошення до Редакції „Нової Доби“ на адресу: *Ukrainische Gefangenen-Zeitung „Nowa Doba“, Berlin NW 7, Prinz-Friedrich-Karl-Strasse 1.* — Українську пресу прохаємо цю вістку передрукувати.

— ВЗИВАЄМО п. Воробія Евстахія, щоб негайно зголосився в УЦК, Відділ Праці, і відобрав своєю перепустку, тому що важність її незадовго кінчається. — Відділ Праці УЦК.

— П. ЛОМНИЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР, б. судовий асесор, адвокат у Горлинях. — Просимо у власному інтересі подати адресу до Українського Центрального Комітету, Краків, Зелена 26, Відділ Суспільної Опіки. — УЦК, Відділ Сусп. Опіки.

Затемнення помешкань на території Ген. Губернаторства обов'язує від год. 17.10 до год. 7.35.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Громадяни Перемішля і околиці: Журавця 315, інж. Артюшенко 5, О. Варняк 5, В. Колянковська 2, П. Глют 5, Бушковички 27, Скарбовий Уряд 18, Гумовська 2, Волошин, Валява 10. — Громадяни Білої Підляської: М. Обольовський 5, о. І. Скакальський 5, О. Гарасевич 3, С. Маковецька 2, М. Познахівський 10, о. О. Біронт 5, о. І. Яцюк 5, С. Шпур 2, Т. Ремішевська 1, І. Струк 5, М. Рощко 3, д-р Т. Дмоховський 2, о. С. Прокоп 2, інж. В. Шевченко 2, І. Шолуха 2, Герасименко 3, Е. Пастернак 5, Н. Герасименко 3, М. Турська 1.50, О. Іванович 5, Д. Лимаренко 5, А. Лукашук 1.50, О. Петрик 3, Л. Сезанович 1, Я. Цимбалюк 2, УДК 19. — Через УДК у Замістю: А. Свистун 2, д-р І. Заваликут 20, суд. А. Сороківський 5, д-р Б. Карпевич 10, д-р Р. Перфещький 10, інж. О. Шурин 10, мец. К. Шурин 10, ног. Б. Базилевич 5, м-р І. Ониськевич 3, суд. М. Яросевич 5, І. Сороківська 3, М. Тимчук 2, Л. Лапінський 5, о. Д. Кость 2, В. Решота 2, І. Турчиняк 5, М. Войтович 20, інж. Ю. Мудрак 5, Ф. Бондарук 3, М. Галібей 2, Ф. Ломтів 2, В. Шиманський 2, Д. Олійник 2, Е. Касторф 2, М. Мартин 3, П. Папіжанська 2, М. Кравців 5, О. Маркусік 2, М. Середюк 2, Й. Пиріг 4, О. Саєнчук 5, І. Завада 11, Д. Старух 5, М. Баталія 2, Я. Чипак 4, М. Копито 10, А. Тершаковець 5, С. Берівна 2, В. Кравчук 2, інж. А. Талізко 5, П. Кривоносук 5, д-р В. Кордуба 10, о. Т. Шиманів 1, О. Рочняк 1, М. Свистун 2, пор. Д. Мачай 10, В. Литвин 5, І. Чебрій 2, А. Кінах 1.40, д-р Р. Присташевський 50, Л. Гончарів 2, Л. Лапінський 1.50, М. Шомбер 5, М. Хміль 2, Е. Федюрко 2, З. Тимоць 1, В. Решота 1.50, О. Ключковська 1.50, М. Кожушко 10, П. Коба 4, М. Врубель 2, І. Коба 4, Т. Шевчук 4, А. Пиріг 2, О. Дзюра 4, Україн. Харчівня в Замістю 5, Кооп. „Єдність“, Гонятички 10, „Дзвін“, Кадлубська 10, „Солідарність“ Тишівці 10, „Пробоем“ Суховоля 10, „Ріля“ Гонятички 10, М. Струць 5, С. Скібінська 10, М. Яндрус 1, А. Зайцева 2, Ю. Бобер 2, В. Біліченко 0.90, А. Дзюра 1, Р. Сташків 10, В. Сташків 10, інж. А. Карташевський 10, інж. О. Саєнчук 5, С. Либик 1, В. Струць, збірка в Селиських 84, о. М. Сагайдаківський 5, Вселюдна школа 36.60, Церковне Братство 5, Церква 5, Л. Харит 2, Ю. Токарчук 1, І. Квіка 2, Чарнецька 1, А. Бонь 1, Й. Кучма 1, М. Фік 1, М. Кравчук 1, К. Харт 1, А. Лись 1, А. Завада 2, О. Слідь 1, А. Бонь 1, М. Дума 1, А. Стаць 1, І. Сівчук 2, П. Стаць 1, А. Дорош 1, В. Хрін 2, Я. Завада 1, С. Понагайба 1, І. Дума 2, Е. Чоп 0.50, Й. Дума 1, Д. Добош 1, І. Бекало 1, Е. Якубчак 1, А. Завада 1, Ф. Хрін 2, Г. Понагайба 1, Е. Понагайба 2, М. Бонь 2, П. Біль 2, В. Бондира 1, Е. Добош 0.80, С. Дума 1, М. Чарнецький 1, Л. Стаць 1, М. Понагайба 2, М. Літковський 5, А. Яртись 5, С. Понагайба 5, М. Кімак 5, А. Смотер 1, М. Колос 2, А. Судах 2, І. Кучма 2, І. Завада 1, М. Яртись 1, І. Конашук 2, М. Колос 5, О. Добош 2, В. Яртись 1,

Українським книгарням у Галичині

подаємо оцим до відома, що всі наші видання:

шкільні підручники, книжки різного змісту, портрети, тризуби, картки має на складі й продає:

„КНИГОТОРГ“, Львів, вул. Чарнецького ч. 12

і туди просимо звертати всі замовлення.

Українське Видавництво.

Бритійська політика допомоги крізь китайські окуляри

ШАНГАЙ. — „Англійська політика допомоги не має собі рівної“ — стверджує китайська газета „Сінчун-Куопао“. Поведінка Англії супроти совітської Росії пригадує цій газеті часи напередодні катастрофи Франції, коли то Черчіль пропонував об'єднання Англії та Франції, щоб тримати її на мотузку, та одночасно не давав їй ніякої допомоги. В англо-совітському пакті існують теж голвні точки, що торкаються обіцянок допомоги та обіцянок не підписувати сепаратного миру. Щодо виконання Англією її обіцянки прийти з допомогою, то Черчіль назвав її тепер невикональною. Зате він пригадує, що совітська Росія не має права підписати ніякого сепаратного миру. Іден хоче перетворити обіцянку що-

до допомоги на обіцянку підтримати спільну перемогу та зясовує таким робом сучасний підхід Англії до совітської Росії. При обосторонній обіцянці допомоги головний тягар лежав на Англії, яка повинна була постачати военний матеріал, зате при приреченні підтримувати спільну перемогу головний тягар спочиває на совітській Росії, яка без огляду на безупинні поразки не може вивтікати з війни. Таким робом Англія не тільки позбувається тягарів, але хоче теж спекатися всякої відповідальности. Деяко допомоги совітська Росія всетаки могла б чейже від Англії сподіватися, проте перед Англією стоять лише егоїстичні цілі, а саме висилка британських військ, які зайняли б кавказькі нафтові поля.

Америка сміється з „поліцая морів“

НЮ-ЙОРК. — „Нью-Йорк Верлд Телеграм“ займається в одній статті останньою промовою Рузвелта. Часопис вказує на те, що замітка Рузвелта про „оборону всіх морів“ така сензаційна і така неможлива, що її мабуть не зробили навмисне. Бо це значило би, що треба би зробити цілий світ американським оборонним тереном і його вдержати та що північно-американська фльота доволі могутня, щоби це виконати. Ще недавно обіймала американська сфера інтересів тільки Пацифік і Атлантийський простір разом з Караїбським морем. Опісля пішло поширення на цілу півкулю. Після того пересунули границю

600 миль на море, обіймаючи цілу західну півкулю та вкінці поширено її аж на східну півкулю, щоби втягнути ще Ісландію та африканське побережжя. Після того пішло Червоне море на сході Африки. Тепер на основі останньої промови президента є вже всі моря. Коли Злучені Держави дійсно такі божевільні, щоби під покришкою самооборони стати самозванним поліцаєм всіх морів, то це буде означати війну без кінця. Часопис кінчить свої міркування ствердженням, що Злучені Держави не будуть мати до року 1945 фльоти на два океани, а фльота на всіх 7 морів не існує ще навіть на папері.

Бомбардування Гріт Ярмавт

БЕРЛІН. — Хоч була дуже некорисна погода, проте німецькі боеві літаки атакували вночі на 3. 11. Гріт Ярмавт. Залози скинули свої бомби на об'єкти тієї пристані, важної для риболовлі в північному морі, а з тим і для постачання британського остроу.

Внаслідок великих втрат, які німецька воєнна фльота і летунство постійно завдають британським атлантийським конвоям, британці змушені поправити своє тяжке харчеве положення далекосяглим використанням своїх риболовських можливостей.

Ірландське національне паломництво

ДАБЛІН. — Згідно з повідомленням пресової агенції „Кіпа“ з Дабліну, католицька Ірландія почала дуже величаво святкувати 1.500 роковини смерти св. Патрика на горі Кугпетрик. На вершок гори прибуло більше як 20.000 паломників, хоча оце вперше від 1920 р. не була змоги відтранспортувати ці маси до Бест-порту. Вперше також на тому святі були прив'язні

офіційні представники ірландської армії, що прийшла на гору, зформована в лавах. Після святочного Богослуження, вислано до Папи телеграму, у якій паломники заявляють Батькові Християнства непохитну вірність.

АНГЛІЯ НЕ Є ВДОВОЛЕНА АМЕРИКАНСЬКОЮ ПРЕСОЮ.

НЮ-ЙОРК. Агенція „Есошіетед Прес“, подає з віродостойних британських джерел у Лондоні, що британський уряд жалувався перед амбасадом Злучених Держав з приводу вісток, які розкривали воєнні тайни. Американці дали цим буцімто важні вказівки німцям, як пр. дані про числа американської продукції повзів, вантаження совітського матеріалу шляхом на Бостон та американську продукцію нових „британських“ торпед.

МЕКЕНЗИ КИНГ У РУЗВЕЛТА.

НЮ-ЙОРК. — Канадійській прем'єр Мекензи Кинг виїхав з Отави на 2-денну конференцію з Рузвелтом у Гайд-парку.

А. Слідзь 3, В. Струць 3, М. Фік 7, І. Хайсевич 3, Е. Лись 2, П. Швайкр, збірка в церкві в Селиських 26, А. Калита і С. Сенета, збірка в с. Шевня 145, О. Лена 1, С. Сенета 2, М. Радліський 0.50, А. Калита 1, А. Радліський 2, О. Кваснюк 2, А. Левуш 4, М. Ромашко 3, І. Калита 2, П. Надра 1, Україн. Кооп. 1, П. Лувуш 0.50. — Заходом УДК в Красноставі склали місцевості: Березини (зібрав Е. Мерецюк) 45, Бонча (зібрав Ю. Тимошенко) 35, Верховини (зібрав М. Цавлик) 117.50, Вільшанка (зібрав М. Валій) 46, Деревники (зібрав Б. Кузич) 30.50, Жданне (зібрав М. Прохурський) 54.50, Красничин (зібрав І. Оверко) 40, Красностав (зібрав П. Янюк) 162, Крупе (зібрав В. Турянський) 156.30, Стужиця (зібрав Д. Сокульський) 40.50, Токарп-Туробін (зібрав д-р В. Яцкевич) 80.

3 українського життя

БЕРЛІНСЬКА „ЩИПАВКА“.

В берлінському студентському житті, хоча студентів не багато, бо ще не поверталися з фєрїї, видно чимале пожвавлення. Вже тепер багато рошиться плянів, — організується на дві зміни (церковну й світську) хор, пригтовляються до змагань у стрілянні з турками, а по стрілянні придуть ще й інші конкуренції.

Та найбільше шуму наробила таки „Щипавка“ — студентський часопис, до речі гумористичний, на цілих 10 сторінках із безліччю малюнків, карикатур та різномодних, більше й менш смішних старших і молодших дотепів, — скромних і менше скромних вісток і оповісток. — Але сталося! В історію студентства буде вписано, що: „Щипавка“, рік I, ч. 1., Берлін, дня 1. XI. 1941 р., почала виходити і виходить що-тижня.

Признати треба, що перше число доволі гарно й симпатично оформлене. Одне побажання: получить приемне, чи пак смішне з корисним. Спробуйте й на поважнішу студентську газетку, получену з гумористичною сторінкою. Бо писати було б кому, редагувати також, треба тільки зчати.

Дм.

У Києві життя щораз налагоджується

КИЇВ. — Большевики перемінили свого часу слашний собор св. Володимира у протирелігійний музей. Цей музей тепер зліквідовано. Знайдені в цьому музеї деякі експонати великого та культурного значіння передано Центральному Історичному Музеєві України. Православна віроісповідна громада в Києві перейняла назад собор під свою управу.

Спортове життя в Києві знову оживає. Як відомо, большевики намагалися в передвоєнних роках, а також підчас війни виманити українських спортсменів із України до Москви, а проте багату добрих спортових сил таки лишилось у Києві. Вони заснували вже 2 дружини копаного та 2 дружини водного мяча. Також чимало легкоатлетів, ситківкарів, боксерів та інших спортсменів ве-

де вже знову треніть в українській спортовій палаті. Швидко будуть передані спортсменам стадіони різних київських спортових товариств, поруйновани большевиками.

Від большевицької руїницької роботи потерпіло в Києві чимало дільниць. Щоб перевести відбудову міста, покликано до життя комітет, який займеться відбудовою зруйнованої електрики, водопроводів, промислових підприємств і т. д.

Досі відкрито в Києві 9 кінотеатрів. Засновано також українську державну капелю, під орудою Головка і Мончарева. Капеля давала вже концерт, на якому співала заборонені большевиками пісні. Капеля співає також на богослуженнях у соборах св. Софії і св. Володимира.

Севастопіль як воєнна пристань та місто

БЕРЛІН. — Севастопіль відіграв досі різну роль в історії морських воєн. У половині минулого століття, коли Англія і Франція боролися проти царського наступу на Баджан по стороні Туреччини, їх війська висіли недалеко Севастополю. Уся війна прийняла назву Кримської війни від важких боїв, які тривали кілька місяців аж до упадку того міста. Після Кримської війни Чорне море підлягло на бажання англійців демілітаризації. Тільки нечисленним

російським і турецьким воєнним кораблям вільно було там зупинятися. Севастопіль був також за світової війни найважливішим воєнним портом Росії. У квітні 1918 р. німецькі війська, идучи з України, появилися на Крими та 1. 5. 1918 р. місто дісталось у німецькі руки. Із царської чорноморської флотії лише частина вернулась до Севастополя. Севастопіль є воєнним портом від 1871 р. та має около 75.000 мешканців.

Історія осудить Рузвелта

НЬЮ-ІОРК. — „Нью-Йорк Дейлі Нюз“ займається у вестуній статті спробами пані Рузвелт пояснити виборчі обіцянки свого чоловіка, що теперішня закордонна політика Рузвелта не суперечить їм. Часопис протиставить пані Рузвелт обі виборчі промови кандидата на президента, Рузвелта, в яких він запевнив дуже святочно батьків Злучених Держав Америки, що їх сини не підуть у закордонну війну. Виминаючими заявами — так пише „Нью-Йорк Дейлі Нюз“ — не може пані Рузвелт усунути цих обіцянок зі свѣта, бо сам Рузвелт у своєму часі категорично сьлав ті обіцянки. Мимо того по своїому виборі довів він край ближче і ближче до війни, не питаючись узагалі конгресу. Фактичний стан в інциденті з „Гіром“ і „Кірим“ виявили ясно, що

північно-американські кораблі були напасниками, а не німці. Ті напади виконали північно-американські кораблі з наказу Рузвелта і без вповідження війни конгресом. Деякі американці не можуть тепер змінити того фактичного стану, викрикуючи, що їх напали. Рузвелт веслує далше в напрямі до війни. Коли конгрес не поставить за це Рузвелта перед суд, то це з певністю зробить одного дня історія.

ЖЕРТВУЮЧИ НА СТУДЕНТСЬКИЙ ФОНД — ПОМАГАЄШ НАЦІ!

Жертви на Фонд Українського Студента: Українбанк, Краків.

ЦІНА ОГЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 160 зол., 1/8 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГЛОШЕННЯ: 1 міліметр ширини і висальги (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніальні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки престо на свою адресу — повинем наперед прислати належність і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.“: Передплату треба вислати згорн. Передплата однакова в краю й закордонном. Часопису на кредит не можемо вислати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Seh A Warschau Nr. 3812. З Німеччини чеками нашого видавництва чи Postcheckkonto Berlin № 68085.

З Протекторату: чеками „Українського Видавництва“ Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filiálka v Bratislava, Bratislava, № 5915 на р-к Ukrainске Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітну і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомак у Кракові. Видає „Українське Видавництво“, Краків, вул. Райхсштрассе 34, М. Теа.

З друкарні „Нова Друкарня Денникова“ під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 111-11

Латвійські артилеристи перейшли до німців

РИГА. — Тими днями прибула до Рига група латвійських протилетунських артилеристів під проводом одного підпоручника, якому пощастило втекти з оступу біля Вязми. Ця група була як і інші латвійські одиниці, насилу загнана до большевицької армії.

Про свої переживання і втечу оповідали латвійці ось що: „Думка про поворот до батьківщини не покидала нас від перших днів, коли нас дали в ряди совітів. Біля Вязми не було ніякої нагоди, щоби перейти до німців, бо ми мусіли рахуватися з кулями політичних комісарів. Хвиля втечі трапилася нам в часі великого бою біля Вязми, коли між утікаючими совітами пов-

стало велике замішання. Совітські відділи, де була латвійська дивізія були тоді біля Гнаска. В прискороеному темпі відбувся відворот в невідомому напрямі. Вночі пішло нас 19-ох глибоко в ліс з наміром здійснити наш плян. Чергового дня зустріли ми перші німецькі сторожі. Ми мали всі зброю і радіевий апарат. Німці прийняли нас дуже приязно.

Від тоді не мали ми вже ніяких труднощів. Яких 100 км. перейшли ми пішки, решту дороги ми їхали. Нашу радість затемнював однак факт, що ще є багато латвійських воєнків, які мусять боротися в большевицьких рядах.

Успішні бої під Петербургом

БЕРЛІН. — Війська одної німецької дивізії знищили 2. 11. на фронті Петербурга 5 розбудованих совітських заборол, що в останніх днях частіше були вихідною точ-

кою совітських спроб прориву. Важка артилерія цієї дивізії обстрілювала пополудні 2. 11 з успіхом більший совітський вантажний корабель, що пробував їхати на лінії Петербург — Кронштад і поборол інші воєнно-важливі цілі в Петербурзі з добрим вислідом.

1. листопада пробували большевики на фронті під окруженим Петербургом переправитися через Неву. Після попереднього приготування совітської артилерії большевики всіли на 40—50 човнів. Один з тих човнів знищив перехресний вогонь німецьких відділів. Опісля він затонув. Решту човнів примусили до відвороту, заки ще вони досягли берега Невы, який зайняли німецькі війська.

2 листопада большевики почали ще одну спробу переправи, 17-ти човнами. Але і тоді відкинув їх оборонний вогонь німецьких відділів з великими для большевиків втратами.

БРИТІЙСЬКЕ ЛЕТУНСТВО ВТРАТИЛО 17.000 ВОЯКІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Бритійське інформаційне бюро подає, що англійське летунство втратило впродовж 26-ти місяців разом 17.000 людей. У звязку з цим шведські часописи гадають, що в тому числі не подали неанглійських летунів, рожб тих, що прийшли з Канади. Таким робом пересічні втрати британського летунства дають по 650 воєнків місячно.

Дрібні оголошення

Шукаю брата Івана Бориса з Перемишля. — Всі українські часописи прошу це передрукувати. — Борис Теодор, Ярослав, Головна 8. 2852 2-24

Шукається машиніста до газового мотору. Мешкання, світло, опал і платня після умови. Зголошення до: Волосний Уряд, Тарношин, Крайс Грубешів. 2860 2-3

Шукаю брата д-ра Якова Кнея, проживаючого в 1938 році Horni Litvin c. 582, Чехословаччина. — Настя Галета, село Павловичі, пошта Угринів, пов. Грубешів, Ген. Губернаторство. 2865 1-1

Приймемо інтелігентну садівничку до 2-літньої дитини. Платня після умови. Зголошення з світліною на адресу: Hrubesziv, skr. poczt. 32. 2866 1-2